

INDIAN SCHOOL DARSAIT
DEPARTMENT OF SANSKRIT
CLASS IX – PRESENT & FUTURE TENSE
2018-19

लट् लकारः

ति	तः	न्ति
सि	थः	थ
मि	वः	मः

लृट् लकारः

इष्यति	इष्यतः	इष्यन्ति
इष्यसि	इष्यथः	इष्यथ
इष्यामि	इष्यावः	इष्यामः

1 पठ् धातुः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
अन्यपुरुषः	पठति		
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
	पठिष्यति		

2 भू धातुः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
अन्यपुरुषः	भवति		
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
	भविष्यति		

3 हस् धातुः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
अन्यपुरुषः	हसति		
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
	हसिष्यति		

4 नम् धातुः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
अन्यपुरुषः	नमति		
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
	नंस्यति		

5 गम् धातुः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
अन्यपुरुषः	गच्छति		
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
	गमिष्यति		

7 हन् धातुः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
अन्यपुरुषः	हन्ति	हतः	घ्नन्ति
मध्यमपुरुषः	हन्सि	हथः	हथ
उत्तमपुरुषः	हन्मि	हन्वः	हन्मः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
	हनिष्यति		

8 कृध् धातुः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
अन्यपुरुषः	कृष्यति		
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
	कृत्स्यति		

9 नश् धातुः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
अन्यपुरुषः	नश्यति		
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
	नंक्ष्यति		

10 नृत् धातुः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
अन्यपुरुषः	नृत्यति		
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
	नर्तिष्यति		

11 शक् धातोः लट् लकारः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
अन्यपुरुषः	शक्नोति	शक्नुतः	शक्नुवन्ति
मध्यमपुरुषः	शक्नोषि	शक्नुथः	शक्नुथ
उत्तमपुरुषः	शक्नोमि	शक्नुवः	शक्नुमः

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
शक्यति		

12 इष् धातोः लट् लकारः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
अन्यपुरुषः	इष्यति		
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
एषिष्यति		

13 प्रच्छ् धातुः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
अन्यपुरुषः	पृच्छति		
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्रक्ष्यति		

14 ज्ञा धातुः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
अन्यपुरुषः	जानाति	जानीतः	जानन्ति
मध्यमपुरुषः	जानासि	जानीथः	जानीथ
उत्तमपुरुषः	जानामि	जानीवः	जानीमः

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
ज्ञास्यति		

15 भक्ष् धातुः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
अन्यपुरुषः	भक्षयति		
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
भक्षयिष्यति		

16 चिन्त धातुः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
अन्यपुरुषः	चिन्तयति		
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
चिन्तयिष्यति		

17 पच् धातुः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
अन्यपुरुषः	पचति		
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
पक्ष्यति		

18 अस् धातुः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
अन्यपुरुषः	अस्ति	स्तः	सन्ति
मध्यमपुरुषः	असि	स्थः	स्थ
उत्तमपुरुषः	अस्मि	स्वः	स्मः

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
भविष्यति		

19 नी धातुः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
अन्यपुरुषः	नयति		
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
नेष्यति		

20 ह् धातुः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
अन्यपुरुषः	हरति		
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
हरिष्यति		

21 भज् धातुः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
अन्यपुरुषः	भजति		
मध्यमपुरुषः			
उत्तमपुरुषः			

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
भजिष्यति		

22 आप् धातुः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
अन्यपुरुषः	आप्नोति	आप्नुतः	आप्नुवन्ति
मध्यमपुरुषः	आप्नोषि	आप्नुथः	आप्नुथ
उत्तमपुरुषः	आप्नोमि	आप्नुवः	आप्नुमः

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
आप्स्यति		

अभ्यासः

1 प्रदत्तविकल्पेभ्यः उचितधातुरूपाणि चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत ।

1 माला पुस्तकं _____ ।	पठतः	पठति	पठसि
2 मयूरौ वर्षाकाले _____ ।	नृत्यथः	नृत्यतः	नृत्यावः
3 त्वं शिक्षकं प्रश्नं _____ ।	पृच्छसि	पृच्छथः	पृच्छति
4 अहं एकां कथां _____ ।	जानासि	जानीवः	जानामि
5 युवां मन्दिरे देवं _____ ।	भजतः	भजथः	भजथ
6 ते पाचकाः पाकशालायां भोजनं _____ ।	पचथ	पचामः	पचन्ति
7 तौ बालकौ फलम् _____ ।	नयसि	नयतः	नयतः
8 वयं संस्कृतं _____ ।	इच्छावः	इच्छामः	इच्छन्ति
9 चौराः धनं _____ ।	हरामः	हरन्ति	हरथ
10 आवां पुरस्कारं _____ ।	आप्नुवन्ति	आप्नुथः	आप्नुवः
11 तौ बालकौ पुस्तकं _____ ।	पठथ	पठथः	पठतः
12 सा बालिका उच्चैः _____ ।	हससि	हसति	हसामि
13 वने मृगाः इतस्ततः _____ ।	गच्छन्ति	गच्छथ	गच्छतः
14 नेतारः राष्ट्रस्य विषये _____ ।	चिन्तयसि	चिन्तयामः	चिन्तयन्ति
15 यूयं प्रयत्नेन कार्याणि _____ ।	कुर्वन्ति	कुरुथ	कुरुथः

2 शुद्धम् अशुद्धम् वा लिखत ।

- 1 सुरेशः रमेशः च खेलतः । _____ ।
- 2 यूयं पुस्तकं पठथः । _____ ।
- 3 आवां तरामः । _____ ।
- 4 त्वं लिखसि । _____ ।
- 5 बाला पश्यतः । _____ ।
- 6 वयं खादामः । _____ ।
- 7 ते धावति । _____ ।
- 8 आवां पश्यामि । _____ ।

III) Correct BOLD words.

- 1 त्वं तत्र **धावति** । _____ ।
- 2 युवां **तरतः** । _____ ।
- 3 सिंहः व्याघ्रः चित्रकः च **गर्जसि** । _____ ।
- 4 वयं **पठन्ति** । _____ ।
- 5 बालकः **गच्छसि** । _____ ।
- 6 तौ **लिखामः** । _____ ।
- 7 यूयं उच्चैः **वदतः** । _____ ।
- 8 सः पत्रं **पठिष्यथ** । _____ ।

IV) Match:

1 त्वं	1 भवन्ति	1 _____ ।
2 वयं	2 पठति	2 _____ ।
3 ते	3 धावसि	3 _____ ।
4 सः	4 लिखति	4 _____ ।
5 सा	5 पश्यामः	5 _____ ।

लट् लकारः (Future Tense)

I) Choose the correct answer from the bracket.

1 माला _____ ।	पठिष्यतः पठिष्यति ।
2 त्वं _____ ।	लेखिष्यामि लेखिष्यसि ।
3 अध्यापकः छात्रः च _____ ।	लेखिष्यथ लेखिष्यतः ।
4 अहं _____ ।	वदिष्यामि वदिष्यसि ।
5 युवां _____ ।	धाविष्यथ धाविष्यथः ।
6 ते छात्राः _____ ।	भविष्यति भविष्यन्ति ।

7 तौ बालकौ _____ ।

खेलिष्यति खेलिष्यतः ।

8 वयं संस्कृतं _____ ।

लेखिष्यामि लेखिष्यामः ।

II) Write शुद्धम् or अशुद्धम् ।

1 सुरेशः रमेशः च खेलिष्यतः । _____ ।

2 यूयं पुस्तकं पठिष्यथः । _____ ।

3 आवां तरिष्यामः । _____ ।

4 त्वं लेखिष्यसि । _____ ।

5 बाला द्रक्ष्यतः । _____ ।

6 वयं खादिष्यामः । _____ ।

7 ते धाविष्यति । _____ ।

8 आवां द्रक्ष्यामि । _____ ।

III) Correct BOLD words.

1 त्वं तत्र **धाविष्यति** । _____ ।

2 युवां **तरिष्यतः** । _____ ।

3 सिंहः व्याघ्रः चित्रकः च **गर्जिष्यसि** । _____ ।

4 वयं **पठिष्यन्ति** । _____ ।

5 बालकः **गमिष्यसि** । _____ ।

6 तौ **लेखिष्यामः** । _____ ।

7 यूयं उच्चैः **वदिष्यतः** । _____ ।

8 सः पत्रं **पठिष्यथ** । _____ ।

IV) Match:

1 त्वं 1 भविष्यन्ति

1 _____ ।

2 वयं 2 पठिष्यति

2 _____ ।

3 ते 3 धाविष्यसि

3 _____ ।

4 सः 4 लेखिष्यति

4 _____ ।

5 सा 5 द्रक्ष्यामः

5 _____ ।

V) Write the Dual and Plural forms.

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
1 लेखिष्यति		
2 हसिष्यति		
3 खादिष्यसि		
4 चलिष्यसि		
5 भ्रामिष्यामि		
6 कूर्दिष्यामि		